

CAMÍ DE SANT JAUME

Autor: n'gir b.

Feia gairebé sis dies que havia sortit de la Seu. No tenia res previst ni res programat, caminava com el primer peregrí que el va precedir: amb un bastó llarg a la mà del que s'ajudava en les passes, curtes i lleugeres, i una cantimplora d'aigua que anava omplint en les fonts dels pobles que es trobava al seu pas. A la butxaca, un mapa fet a mà, on hi havia indicat on descansar al vespre, on parar a menjar o els camins més adients que el portessin fins a... ni ell ho sabia encara.

L'arcaic i desmanegat mapa que havia fet abans d'emprendre el camí, només el duia fins a Balaguer, on tenia pensat que decidiria si anava cap a Alfarràs o bé cap a Lleida, ja que a Balaguer hi conflueixen diferents camins, i és punt de sortida d'altres rutes del camí de Sant Jaume. Segur que s'hi trobaria altres peregrins caminants, i si li venien prou bé de tracte, potser s'hi podria ajuntar i, si més no, el podrien aconsellar quin camí seguir.

No hi havia estat mai a Balaguer. Bé, de fet no havia trepitjat mai les terres de ponent. Els de la Seu tenen tirada a Andorra, a Barcelona o bé a França, i ara, als trenta i pocs anys, l'Andreu es trobava en terres noguerenques per primer cop a la seva vida, i descobria com el Segre s'eixampla en l'esplanada d'un paisatge ampli, sense fronteres naturals que entorpeixen la visió d'un horitzó groguenc dels camps acabats de segar. Nota que el pas se li torna més àgil..: Enrere ha deixat hores de camins estrets, de turons costeruts i de laberints boscosos que li han fet més basarda que goig, i a mesura que anava avançant notava que la ment se li anava esvaint, que fugien, ni que tan sols fos per un instant, aquells pensaments atordidors que l'havien fet agafar el bastó i el camí. La Irene, la seva estimada Irene, havia mort feia dues setmanes, portant el seu primer fill al ventre, i ell, a qui no li quedava res més que un grapat de records i de ràbia continguda, només va trobar una sortida: fer el camí del Sant del qual havia de ser el nom del seu fill no nat, Jaume.

Va arribar a Cubells passada mitja tarda d'un divendres de juliol. Sabia que encara li quedaven una quinzena de quilòmetres per arribar a Balaguer, i havia de decidir si quedar-se allí mateix a passar la nit, o bé continuar fins al primer destí, tot i saber que segurament hi arribaria quan ja seria ben fosc. Va mesurar les forces per seguir, tot menjant un tros de pa i formatge que havia comprat a

Artesa de Segre aquell mateix matí, assegut en un banc de pedra a l'ombra d'una casa on dues dones feien petar la xerrada ben resguardades de la calorosa tarda, i els va demanar d'omplir la cantimplora amb aigua fresca per seguir fins a Balaguer. Sí, caminaria un parell o tres d'hores més, preferia passar nit allí, on fos, i l'endemà aniria a la rectoria a segellar la *Compostel·la* que li havia donat Mossèn Joan abans de sortir de la Seu, indicant-li que parés on parés, li fes el favor d'anar a veure el rector del poble. Si li convenia res, l'ajudaria o li oferiria aixopluc. Mossèn Joan era a l'únic a qui li havia dit que marxava, la mateixa nit abans d'emprendre el camí.

Balaguer era allà mateix a tocar, les llums que guaitava al seu davant li van fer accelerar el pas i de seguida d'entrar-hi va sentir-se reconfortat. Va travessar el pont de Sant Miquel i va seguir pel carrer porxat arran del riu. En acabar les porxades va preguntar a un grupet de nois si anava bé per arribar al centre mateix de la ciutat i en quin carrer es trobava. Estava al carrer de Sant Jaume, anava bé!, i si seguia més endavant, tornaria a entrar en un altre carrer porxat, el carrer d'Avall, que el duria directament al Mercadal, la plaça central.

Als pocs metres de recórrer aquell carreró, de sobte, es va trobar en una petita placeta, o potser era una eixamplada del mateix carrer, el cas és que li va sobtar que hi hagués una dotzena llarga de persones entrant i sortint d'un portal ben il·luminat que quedava arraconat a la dreta, tocant a la cantonada. No ho va dubtar, era una capella. S'hi va plantar al davant i va veure que hi havia una colla de canalla amb fanalets encesos. De sobte li va venir a la ment que era 24 de juliol, vigília de Sant Jaume. Va fer un pas enrere per observar bé la portalada oberta de bat a bat i l'estampa bucòlica que a dins s'hi dibuixava i que contrastava notablement amb el fora: la placeta i el carrer que el seguia estaven en obres, el terra era tot alçat perquè estaven posant unes noves lloses de paviment força modernes. S'hi va estar una llarga estona mirant al seu voltant fins que es va decidir entrar dins la petita capella. Es va asseure en un banc del lateral i va restar en silenci mirant aquella imatge de Sant Jaume fins que algú, una dona de mitjana edat, li va oferir una espelma tot dient-li que si la volia oferir al Sant, ho fes llavors, ja que estaven a punt de tancar les portes de la capella fins l'endemà. Va agafar l'espelma i sense saber massa què fer-ne, la va mantenir a les mans mentre sortia de nou cap a la placeta, pràcticament ja buida de persones i soroll. Va caminar per aquells carrerons desconeguts, sense rumb, amb l'espelma a la mà i amb l'ànima

desconcertada. No era una espelma el que volia oferir a Sant Jaume, era més aviat quelcom més íntim, més seu, quelcom que l'ajudés a seguir en aquest camí, l'ara fosc camí de la vida.

Quan va tornar davant la capella, al cap de ben bé dues hores, les portes ja eren tancades i no hi havia ni una sola ànima en aquells carrers. Va entrar al portal que hi havia a la cantonada del davant i es va ajeure al terra fresc per fer-hi una dormida, tot reposant el cap en la motxilla que duia. Va dormir d'una tirada fins passades les quatre de la matinada que es despertà de sobte. D'una manera instintiva, sense saber per què, va treure de la motxilla aquell mocador de la Irene que duia brodades les seves inicials i la petita camisa de batista que la mateixa Irene havia fet per al nen que havia de néixer dos mesos després. Els va embolicar en un full de paper de diari que havia arreplegat al carrer. Va voler ser precís i va deixar ben visible la data del full d'aquella publicació: 24 de juliol de 1987. Es va apropar de nou davant la capella i no li va costar massa alçar una d'aquelles lloses acabades de posar, l'última de la filera, a punt per col·locar-hi les següents l'endemà mateix. Sabia com fer-ho, a la Seu va treballar un parell d'anys de manobre també arranjant algun que altre carrer. Va furgar en la terra flonja de sota la llosa i hi va deixar, amb molta cura, aquell petit paquet embolicat, i hi va tornar a posar la terra i la llosa, ara solta, al damunt. Va esperar assegut al portal on havia descansat aquella mateixa nit, a què arribessin els primers operaris de l'obra, els va observar tranquil·lament i va veure que abans de continuar posant fileres de lloses, repassaven les últimes per tal que quedessin ben arranjades. Ni un detall de sospita que aquella llosa havia estat alçada. Es va quedar allí fins que hi van posar almenys cinc o sis peces més al voltant de la "seva" llosa. Ben bé ja era mig matí i va continuar el camí.

Cada any, la nit del 24 de juliol, i ja en fa 27, l'Andreu la passa a Balaguer. S'asseu en un portal del davant de la capella de Sant Jaume i encén una espelma que deixa sempre damunt la mateixa llosa del terra.

Curiosament, mai, mai, durant tots aquests anys, ningú de vostès se n'ha adonat, ni de la seva presència, ni de l'espelma encesa davant la capella.